

Vývinové obdobia

Vývinové obdobia dieťaťa podľa Marie Montessori:

Prvé obdobie, vek 0 – 6 rokov

Cieľom v tomto období je fyzická i psychická nezávislosť, kedy si dieťa tvorí svoje sebavedomie. Vo veku od 0 – 2,5 roka je dieťa prirodzene v kontakte samo so sebou. Okolo druhého roka sa prejavuje svojou novoobjavenou vlastnou vôľou, ktorú nesprávne interpretujeme ako obdobie vzdoru. Vo veku od 2,5 do približne 6 rokov príde obdobie „poslušnosti“, ktoré si všímame tak, že dieťa túži byť prijímané, byť „dobré“. Je rado s dospelými. V prvých rokoch môžeme pozorovať aj potrebu sústredenia sa na samostatnú hru, bez kamarátov, bez požičiavania „svojej“ hračky – presne v tomto momente sa dieťa učí chápať a rozpoznávať, čo má rado, nasledovať vlastné ciele. Veľmi ľahko sa ponorí do svojej činnosti, do takzvaného flow, čo je tá najúžasnejšia vec na ceste za sebanaplnením /ktoré tak často v dospelosti hľadáme/. V Montessori škôlkach sa preto materiály ukazujú deťom individuálne, aby mali priestor ponoriť sa samé do seba. Aké úžasné!

Druhé obdobie, vek 6 – 12 rokov

V tomto veku baží dieťa po hlbšom porozumení, po „vedomostiach“ – chce ísť do „sveta“. Montessori pedagogika na to odpovedá tak, že ponúka dieťaťu od prvej chvíle na skúmanie „všetko“ – celý svet – „celý vesmír“! Preto nás koncept Montessori ZŠ tak fascinuje. Dieťa je teraz citlivé aj na morálku, je dobré o tom vedieť. To, čo vidí okolo seba, v okruhu svojich najbližších už vie posudzovať – Je ich správanie „morálne“?, Je v rámci stanovených hraníc? Upozorňuje vás na prekročenú rýchlosť, na prechod cez cestu mimo prechodu, na porušenie vášho sľubu...Nemôže inak, vníma. Tu

mu dávate základ na to, akým morálnym človekom bude. Zamyslime sa, stojí za to teraz venovať čas otázke: „Čo práve teraz dieťa naozaj učím?“ (Ak mu napríklad poviem: „Pozdrav, lebo čo by si o nás pomysleli títo ľudia?“ alebo ak vníma, že iné hovorím, iné si myslím a inak konám...).

Tretie obdobie, vek 12 – 18 rokov

Prichádza obdobie podobné prvému, potreba fyzickej i psychickej samostatnosti. Nastupuje totiž puberta a potreba vyrovnať sa „s novým telom“ aj novým pohľadom na svet. Vaše dieťa, okrem potreby nezávislosti a možnosti nachádzať vlastné miesto, potrebuje zo všetkého najviac podporiť seba-úctu, cítiť ochranu a podporu. V optimálnom prípade ju dostáva od rodiča. Môže sa však stať, že „ochranu“ mu poskytnú iní ľudia, ktorí ho prijímú. Nepodceňujme ďalšiu výzvu, nečakanú pre tento vek: dieťa potrebuje spoznať svoju schopnosť byť ekonomicky

nezávislým. Poskytnime na to príležitosti! Viera v seba je teraz kľúčová. Deťom v Montessori školách je umožnené, aby hospodárili s určitým obnosom peňazí, navyšovali ho a mali právomoc rozhodnúť, na aký účel zisky použijú. Toto vývinové štádium sa u detí prejavuje aj kritickým myslením a z „Montessori detí“ sa často stávajú napr. bojovníci za práva zvierat, ekológovia či obhajcovia slabších.

Štvrté obdobie, vek 18 – 24 rokov

Cieľom je duchovná samostatnosť a sloboda. Duchovná nezávislosť. Už vedia, kým sú a vedia, že majú na to právo a priestor. Sú vnímaví voči vlastným potrebám rovnako ako voči potrebám druhých. Majú kapacitu dočasne uprednostniť potreby iných alebo celku pred svojimi vlastnými, pričom sa necítia ako obeť. Láskovosť nie je pre nich morálnou povinnosťou, ale slobodným rozhodnutím.

Zdroj: Monte Plus (www.montepius.sk, facebook Monte PLUS)